

Ronde 3

Jeroen Heremans

Berthoutinstituut – Klein Seminarie, Mechelen / Geek My Class

Contact: www.geekmyclass.be

Podcasts inzetten in de klas

1. Inleiding

Uit cijfers blijkt dat er ook in de Lage Landen door veel jongeren naar podcasts geluisterd wordt. Zelfs niet uitsluitend in het Nederlands. Waarom zou je podcasts dan niet introduceren in de klas? Je kunt bijvoorbeeld een leerstofonderdeel in de vorm van een podcast aanbieden, maar waarom zou je jouw leerlingen geen podcast laten maken in plaats van een klassieke presentatie?

2. Wat is een podcast?

Een podcast is radio op maat die online te raadplegen is. Je luistert naar een aflevering rond een thema dat je aanspreekt op een moment dat het jou uitkomt. De structuur van een podcast ligt niet vast. Er zijn verschillende manieren om een verhaal in een podcast te vertellen.

2.1 Welke soorten podcasts bestaan er?

- tafelgesprek;
- (straat)interview;
- reportage;
- *true crime*;
- onderzoeksjournalistiek;
- hoorspel;
- ...

2.2 Wat heb je nodig om een podcast te maken?

Om een podcast te maken, heb je een eigen verhaal nodig en materiaal om alles op te nemen (een microfoon met opnameapparatuur of je smartphone). Als je jouw podcast voor een breed publiek beschikbaar wilt maken, heb je ook een platform nodig om je podcast online te zetten.

2.3 Wat zit er allemaal in een goede podcast?

Een goede podcast maakt gebruik van een herkenbaar deuntje als intro (en outro). Als het gaat over een reeks dan is het leuker als elke aflevering op dezelfde manier is opgebouwd (denk aan intro, outro en tussendoortjes).

Een goede podcast heeft een herkenbare structuur:

- intro / smaakmaker (met eventuele passende muziek);
- voorstelling stemmen;
- gesprek;
- (eventueel luisterfragment);
- (tussendoortjes);
- gesprek (vervolg);
- outro (met eventuele passende muziek).

3. Hoe maak je een podcast met leerlingen in de klas?

Het maken van een podcast verloopt in drie grote stappen. Het is belangrijk dat je vooraf bepaalt wat de bedoeling is van de podcast. Ga je een tafelgesprek opnemen of ga je een reportage in elkaar boksen? Die twee soorten podcast hebben een ander scenario nodig en dus een andere voorbereiding. Als je zou kiezen om een hoorspel te maken, zal je het opnieuw totaal anders moeten aanpakken.

Let goed op! Het allerbelangrijkste struikelblok bij podcasts is de kwaliteit van het geluid. Zorg dus voor een ruimte die je stil kan maken of bouw een *voice booth*, waardoor je storende geluiden makkelijker kan wegfilteren.

3.1 Voorbereiding

- *Werk met een duidelijk scenario*
Als je er bijvoorbeeld voor kiest om een tafelgesprek te organiseren rond een bepaald onderwerp, dan heb je een andere voorbereiding nodig dan wanneer je een hoorspel wilt maken met je leerlingen. Het is belangrijk voor je leerlingen dat ze weten welke onderdelen ze moeten voorbereiden om een goede podcast te maken. In het geval van het tafelgesprek zal er bijvoorbeeld een stap zijn rond het voorbereiden van goede vragen, terwijl het hoorspel zeker een aparte stap nodig heeft voor de achtergrondgeluiden. De verschillende sjablonen helpen je leerlingen om alles goed uit te werken.
- *Bouw alles op in verschillende stappen*
Wanneer je bijvoorbeeld kiest voor het sjabloon van onderzoeksjournalistiek, dan

wil je wellicht aan het begin van je podcast een algemene uitleg. Een volgend onderdeel in je podcast zou dan een expert aan het woord kunnen zijn. Voor leerlingen is het belangrijk dat ze het grote plaatje niet uit het oog verliezen. Als leerkracht is het daarom belangrijk dat je je leerlingen een houvast geeft om elk onderdeel goed te kunnen voorbereiden. Met een checklist heb je bovendien ook een handige manier om snel te controleren of alles in orde is.

- *Verdeel je klas in zones* (opname, voorbereiding, technische ruimte, enz.)
Net als bij de verschillende stappen in de voorbereiding, kan het erg handig zijn om duidelijke zones af te bakken in je klas. Wanneer je verschillende werkbladen op verschillende kleuren papier afdrukt, kan je in één oogopslag zien met welk onderdeel een groepje leerlingen bezig is. Als je dan nog zorgt voor een duidelijke rolverdeling (bv. verantwoordelijke voor de opname, verantwoordelijke voor het uitschrijven van de voorbereiding, enz.), dan weten alle leerlingen ook duidelijk wat van hen verwacht wordt.

3.2 Opname

- Maak goede afspraken voor de opnamestudio met je leerlingen qua timing en planning.
- Denk er ook aan dat je opnames op locatie kunt maken. Vergeet dan zeker niet te checken of je al het materiaal bij hebt om een opname te maken.
- Zorg voor een checklist voor het materiaal, zodat de leerlingen weten dat ze alles bij de hand hebben.
- Zorg ervoor dat je leerlingen een soundcheck doen vooraleer ze beginnen opnemen.
- Zorg ervoor dat je leerlingen al hun opnames (en bestanden) duidelijk labelen. Het zorgt voor minder frustraties tijdens het monteren.

3.3 Montage

- De sjablonen geven je een eerste houvast om te monteren in een logische volgorde. Als je stap voor stap werkt, zullen je leerlingen minder snel iets vergeten. Je kunt hier opnieuw met een checklist werken om ervoor te zorgen dat je leerlingen niks vergeten.
- Werk steeds chronologisch en monteer in een logische volgorde via gratis software op edu.bandlab.com of in de *Spotify for Podcasters*-app (anchor.fm) op je smartphone.
- Denk eraan dat muziek werkt met auteursrechten. Geef dit ook mee aan je leerlingen. Er is heel wat rechtenvrije muziek beschikbaar. Via Google kan je dit makkelijk terugvinden. Gebruik zoektermen als *creative commons* of *royalty free music*.
- Voor geluidseffecten kan je makkelijk terecht bij de uitgebreide gratis database van BBC radio via sound-effects.bbcrewind.co.uk.

Met je leerlingen een podcast maken, is spannend, maar vergeet niet dat het even spannend is voor je leerlingen als voor jou. Alles begint bij een goede planning en bij goede afspraken. Als leerlingen een handig stappenplan voor zich hebben en als iedereen weet wat hun rol is in het hele proces dan bespaar je jezelf al een heleboel kopzorgen. En misschien nog het allerbelangrijkste: zorg voor luisteraars. Publiceer (eventueel op een beperkte manier) de gemaakte podcasts, want er is niets zo lullig als een podcast maken waar niemand naar luistert.

Een meer gedetailleerde handleiding die ik in samenwerking met Mediawijs maakte, is gratis te raadplegen via de website www.nieuwsindeklas.be (How to podcast?)
